9(100)"19"
I-87 1

Pierre MILZA
Serge BERSTEIN

ISTORIA secolului XX

1900 –1945

SFÂRȘITUL „LUMII EUROPENE"

EDITURA ALL

II 2709 94(100) "19" M72

ISTORIA SECOLULUI XX

VOL. 1
SFÂRŞITUL «LUMII EUROPENE» (1900-1945)

CUPRINS

- **Partea I:**
- ***O lume stabilă dominată de Europa***
- ***Începutul secolului XX*** 5
- ***Capitolul 1: Starea economică şi socială a lumii*** 6
- A doua revoluţie industrială şi consecinţele sale 7
- Europa de Nord-Vest, dominatoare, dar contranstantă 11
- Poli în ascensiune şi poli înapoiaţi 17

- ***Capitolul 2: Democraţii şi regimuri autoritare în lume*** 22
- Ţările de democraţie liberală 23
- Aspiraţia spre democraţie în ţările cu guvernări autoritare 27
- Dificultăţile democraţiei 30

- ***Capitolul 3: Starea Franţei*** 32
- O democraţie liberală 33
- Economia: prosperitate sau declin? 35
- Societatea: stabilitate sau stagnare? 39
- Franţa în lume 41

- ***Capitolul 4: Puterea marilor state industrializate ale Europei occidentale*** 44
- Imperialism economic şi colonial 47
- Imperialismul: noi actori şi opoziţii 52

- **Partea a II-a:**
- ***Marele cataclism al Primului Război Mondial (1914-1923)*** 57
- ***Capitolul 5: Tensiunile internaţionale (sfârşitul secolului XX-1914)*** 58
- Formarea blocurilor (1872-1907) 59
- De la conflictele de interese la crize 61
- Declanşarea războiului 64
- Problema responsabilităţilor 67

- ***Capitolul 6: Primul Război Mondial*** 69
- Eşecul războiului de mişcare (1914-1917) 70

- Mondializarea conflictului şi războiului economic 73
- Crizele din 1917 76
- Sfârşitul primului război mondial (1918) 78

- *Capitolul 7: Valul revoluţionar în Europa* 81
- Revoluţia rusă din februarie 1917 82
- De la revoluţia „burgheză" la cea bolşevică (Februarie-octombrie 1917) 84
- Puterea bolşevică în dificultate (1917-1921) 87
- O revoluţie mondială? (1917-1921) 90

- *Capitolul 8: O pace greu de atins (1918-1923)* 93
- În căutarea unei noi ordini internaţionale 94
- Tratatele de pace şi consecinţele lor 96
- O confuză perioadă postbelică (1919-1923) 99

- *Capitolul 9: Bilanţul războiului: o Europă răvăşită* 102
- Preţul războiului 103
- Declinul Europei 107
- Transformările politice şi sociale 110
- Criza civilizaţiei occidentale 112

- **Partea a III-a:**
- *Anii 20: O stabilizare înşelătoare* 115
- *Capitolul 10: Economia mondială: o prosperitate fragilă* 116
- Crize şi frământări postbelice 117
- Prosperitate regăsită? 120
- O prosperitate pe baze fragile 123

- *Capitolul 11: America prosperităţii* 127
- Republicanii în faţa crizei postbelice 128
- Succesele şi limitele prosperităţii economice 131
- O societate modernă, puritană şi inegalitară 136

- *Capitolul 12: Prosperitatea franceză şi limitele sale* 141
- Bilanţul războiului 142
- Manifestările prosperităţii 144
- Inerţii şi rezistenţă 148

- *Capitolul 13: Viaţa politică în Franţa* 151
- Blocul Naţional 152
- Cartelul stângii (1924-1926) 156
- Moderaţii la putere (1926-1932) 159

- *Capitolul 14: Marea Britanie: o perioadă dificilă* 163
- Declinul economic 164
- Tulburările sociale 166
- Viaţa politică 169
- Chestiunea Irlandeză 172

- *Capitolul 15: Germania de la Wiemar din 1919 în 1929* 175
- Noua Germanie (1919-1924) 176
- Anii dificili (1919-1923) 178
- O stabilizare precară (1924-1929) 180

- *Capitolul 16: Naşterea fascismului în Europa* 185
- Criza italiană postbelică 186
- Mussolini şi fascismul 188
- Instaurarea dictaturii în Italia (1922-1926) 191
- Valul autoritarist în restul Europei 193

- *Capitolul 17: NEP-ul, repliere strategică a comunismului în Rusia (1921-1928)* 196
- Rusia în 1921 197
- Instaurarea NEP-ului 199
- Consolidarea regimului 202
- URSS şi străinătatea 205
- Succesiunea lui Lenin 206

- *Capitolul 18: Relaţiile internaţionale din 1924 în 1929* 209
- Destinderea 210
- Limitele destinderii 211

- *Capitolul 19: Japonia şi China* 215
- Ambiţiile Japoniei (1914-1931) 216
- Apariţia unei noi Chine (1919-1827) 219

- Partea a IV-a:
- *Criza anilor '30:* ... 223
- *Capitolul 20: Criza din 1929 şi depresiunea economică* ... 224
- Analiza crizei ... 225
- Marea depresiune în Statele Unite ... 229
- De la criza americană la criza mondială ... 232

- *Capitolul 21: Roosevelt şi politica „New Deal"* ... 237
- Geneza politicii „New Deal" ... 238
- Avatarurile New Deal-ului ... 243
- Bilanţul New Deal-ului ... 247

- *Capitolul 22: Marea Britanie între criză şi redresare* ... 252
- Primele efecte ale crizei mondiale ... 253
- Lupta împotriva crizei ... 255
- Lunga „domnie" conservatoare (1931-1939) ... 259

- *Capitolul 23: Criza franceză (1930-1935)* ... 262
- Criza economică ... 263
- Criza socială şi politică ... 266
- O criză a civilizaţiei ... 272

- *Capitolul 24: Franţa, de la Frontul Popular la război* ... 275
- 1936: Frontul Popular, un spirit nou ... 276
- Eşecul experienţei Blum (1936-1939) ... 280
- Sfârşitul Frontului Popular (1937-1939) ... 283
- Starea Franţei în 1939 ... 285

- *Capitolul 25: Criza dominaţiei coloniale* ... 287
- Colonialism şi anticolonialism ... 288
- De la Imperiul Britanic la Commonweath ... 290
- Imperiul colonial francez ... 294
- Orientul Mijlociu din 1914 în 1939 ... 297

- *Capitolul 26: Instalarea nazismului (1930-1934)* ... 299
- Dezastrul economic ... 300
- Agonia regimului ... 302
- Hitler şi naţional-socialismul ... 304
- Instaurarea dictaturii (1933-1934) ... 306

- *Capitolul 27: Modelul fascist în anii '30* ... 309
- Statul rasist şi totalitar nazist ... 310
- Politica economică şi socială a celui de-al III-lea Reich ... 312
- Totalitarismul în Italia fascistă ... 315
- Politica economică şi socială italiană ... 317
- O cultură fascistă ... 320
- Mişcări şi regimuri autoritare în restul Europei ... 323

- *Capitolul 28: Modelul sovietic: URSS-ul lui Stalin din 1928 în 1941* ... 326
- O nouă cale economică ... 327
- Primul plan cincinal (1928-1932) ... 328
- Al doilea şi al treilea plan cincinal (1933-1941) ... 331
- Puterea politică: stalinismul ... 333
- Societatea şi cultura sovietică ... 336

- *Capitolul 29: Sfârşitul securităţii colective şi tensiuni internaţionale* 340
- Primele tensiuni (1929-1935) ... 341
- Crizele din 1935-1936 ... 344

- *Capitolul 30: Calea spre război (1936-1939)* ... 350
- Strategia germană de înaintare pas cu pas (1936-1938) ... 351
- Către confruntare (1938-1939) ... 354

- *Capitolul 31: Extremul Orient pe drumul spre război* ... 357
- Ascensiunea militarismului nipon ... 358
- China lui Tchang Kai-Chek ... 360
- Japonia atacă China ... 362

- *Capitolul 32: Evoluţia culturală şi religioasă între 1900-1939* ... 366
- Mişcarea literară şi artistică ... 367
- Cultura polulară ... 370
- Religiile în faţa lumii moderne ... 372
-
- Partea a V-a: Al Doilea Război Mondial (1939-1945) ... 375
- *Capitolul 33: Cuceririle lui Hitler* ... 376
- Beligeranţii ... 377
- Victoriile germane în Europa (1939-1940) ... 380
- Extinderea conflictului (1940-1941) ... 388

- Europa germană 392
- Mobilizarea economică a beligeranţilor 396

- ***Capitolul 34: Mobilizarea conflictului*** 400
- Expansiounea japoneză 401
- Eşecurile dictaturilor (1942-1943) 405
- „Războiul din umbră" 410
- Victoria aliaţilor (1943-1945) 414

- ***Capitolul 35: Franţa în timpul războiului*** 419
- Prăbuşirea Franţei (1940) 420
- Guvernul de la Vichy şi revoluţia naţională (1940-1942) 425
- Ocupaţie şi colaborare 433
- Lupta împotriva ocupantului 439
- Eliberarea Franţei (6 iunie-26 august 1944) 443

- ***Capitolul 36: Către un nou echilibru internaţional*** 447
- Realizarea „Marii Alianţe" 448
- Yalta: realitate şi mit 451
- Lumea în 1945 454

- ***Capitolul 37: Bilanţul celui de-al doilea Război mondial*** 459
- Costul uman şi material 460
- Dimensiunea etică a unui „război total" 465
- Genocidul evreilor 468
- Index 473